

ชื่อเรื่อง การพัฒนากระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดยใช้คนตรีพื้นบ้าน

ผู้วิจัย ประภาส ไชยเพลิด **ปริญญา** ค.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.สุพจน์ อิงอาจ **ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก**

ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล **ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม**

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้คนตรีพื้นบ้านที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อพัฒนากระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดยใช้คนตรีพื้นบ้านให้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านโสกคลอง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 3 จำนวนรวม 18 คน 2) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 คน 3) ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านคนตรีพื้นบ้านจำนวน 3 คน 4) คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 9 คน 5) ครูจำนวน 1 คน เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 1 เรื่อง คือ คนตรีแคน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดการความรู้โดยมีเครื่องมือประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ แบบสำรวจความต้องการ การสนทนากลุ่ม เรื่องเล่าเร้าพลัง การสกัดขุมความรู้ การสังเคราะห์แก่นความรู้ การทบทวนหลังการปฏิบัติ การถอดบทเรียน และเวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยคนตรีพื้นบ้าน ตอนที่ 3 ความต้องการการนำคนตรีพื้นบ้านมาจัดการเรียนรู้ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยอ่านบทสนทนาที่ถอดเทปออกมาแล้ว

จครายละเอียดลงในกระดาษข้อมูลเขียนคำตอบไว้ว่าเป็นคำพูดของใคร กลุ่มไหน คำถามเรื่องอะไร ฯลฯ ตามกระบวนการดังนี้

2.1 การสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดียิ่งที่สุด โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในวงสนทนา

2.2 เรื่องเล่าเร้าพลัง นักเรียนทั้ง 18 คน ได้สัมผัสและฟังเรื่องเล่าจากภูมิปัญญา สามารถกระตุ้นความสนใจนักเรียนได้เป็นอย่างดีนักเรียนเปิดใจรับบทเรียนจึงเป็นการปิดช่องว่างระหว่างการเรียนตามตำรากับการได้นำไปปฏิบัติจริง เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนมากขึ้น

2.3 การสรุปบทเรียน นักเรียนทุกคนต่างมีความกระตือรือร้นในการศึกษาความรู้จากบอร์ดที่นักเรียนนำไปคิดไว้ ทำให้เกิดการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายในการจัดหมวดหมู่ความรู้ และยอมรับฟังเหตุผลของเพื่อน นักเรียนทุกคนต่างร่วมกันหลอมรวมและสรุปประเด็นเป็นข้อความที่สละสลวยท่ามกลางบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน และมีการแสดงออกอย่างเต็มที่

2.4 ถอดบทเรียน นักเรียนได้ฟังเรื่องราวแล้วนักเรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นในการเขียนความรู้ที่ได้ลงในกระดาษด้วยความสนใจและสนุกสนานในการเรียนเกิดการแข่งขันว่าใครจะเขียนได้มากที่สุดทำให้ทุกคนมีความสุขในการเรียนรู้

2.5 ยืนยันความน่าเชื่อถือนักเรียนมีชีวิตชีวาและสามารถนำบทเรียนไปประยุกต์ใช้ได้ทันทีและยังเห็นกิจกรรมและตัวบุคคลอย่างชัดเจนทั้งในส่วนของผู้นำทีมและกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยการให้และการรับข้อมูลย้อนกลับในบรรยากาศที่เป็นกันเองแบบกัลยาณมิตร นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนเองที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข

TITLE: Development of Creative Problem Solving Process by Using Folk Music
AUTHOR: Prapas Chaipierd   **DEGREE:** M.Ed. (Curriculum and Instruction)
ADVISORS: Dr. Supot Ingard   Chairman
                        Dr. Sakpong Homhual   Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2011

ABSTRACT

The purposes of this research were to: study the creative problem solving process by using folk music relevant to grade five students and develop the creative problem solving process by using folk music for grade five students. The target group of the research comprised: 1) 18 grade five students at Ban Sokklong School, Kudrang District, Maha Sarakham Province during the second semester of the 2009 academic year, Maha Sarakham Educational Service Area Office 3, 2) 18 grade five students' guardians, 3) 3 local indigenous people who were being keen in folk music, 4) 9 institutional committee and 5) 1 teacher. The content used in the research entitled 'Khan Music'. The instruments of the research were the knowledge management process consisted of a survey form of the needs, focus group discussion, storytelling, knowledge assets, core competence synthesis, post action review form, lesson distillation and reliable information of a participant discussion.

The results of the research found that:

1. Quantitative analysis consisted of Part 1: the status of informants Part 2: opinion relevant to learning activities by using folk music Part 3: the needs of using folk music for learning management Part 4: suggestions